

CONSULTATIEREACTIE

Reactie van de Nederlandse Vereniging van Banken op de consultatie dividendstripping

Datum: 26 januari 2022

Inleiding

De NVB heeft begrip voor de motieven van het kabinet om te onderzoeken welke alternatieven er zijn om dividendstripping beter aan te kunnen pakken. In het kennisdocument Dividendstripping van het Financieel Expertise Centrum is beschreven hoe complex de transacties zijn waarbij dividendbelasting wordt teruggevraagd of verrekend op een wijze die strijdig is met de bedoeling van de wet of de belastingverdragen. Vanwege de complexiteit van de transacties vereist de verdeling van de bewijslast bijzondere aandacht. Nederlandse banken hanteren interne instructies op basis waarvan het niet is toegestaan medewerking te verlenen aan dividendstripping. Maar Nederlandse banken hebben niet altijd zicht op de volledige internationale keten van partijen en hun onderlinge c.q. samenhangende transacties. Wij begrijpen dat de in de consultatie beschreven problematiek vooral zijn grondslag vindt in de wijze waarop de huidige wetgeving de bewijslast op de belastingdienst legt om aan te tonen dat er sprake is van dividendstripping.

Op dit moment zijn de volgende alternatieve maatregelen geïdentificeerd:

- Alternatief A: Juridische eigendom en economisch belang aandelen verplicht voor vermindering, verrekening of teruggaaf dividendbelasting;
- Alternatief B: Introductie van een houdsterperiode;
- Alternatief C: Introductie van een nettorendement/grondslag-benadering voor verrekening of teruggaaf van dividendbelasting;
- Alternatief D: Documentatieverplichtingen;
- Alternatief E: Codificatie record datum; en
- Alternatief F: Uitbreiding met verbonden lichamen

De consultatie hanteert de volgende randvoorwaarden voor eventueel te nemen nadere maatregelen:

- juridisch bestendig
- goede uitvoerbaarheid (voor de Belastingdienst en de marktpartijen);
- aandacht voor impact op de reguliere beurshandel en gevolgen voor burgers en bedrijven
- internationale en Europeesrechtelijke houdbaarheid

Bij het aanpakken van dividendstripping kan een onderscheid worden gemaakt naar (i) maatregelen die aangrijpen bij de binnenlandse partij die een verrekening of teruggaaf van dividendbelasting vraagt (een inbound situatie) en (ii) maatregelen gericht op een buitenlandse partij die om een teruggaaf van dividendbelasting vraagt vanwege de toepassing van een belastingverdrag (een outbound situatie). Bij deze laatste groep van maatregelen speelt de vraag in hoeverre de maatregel internationaal en Europeesrechtelijk houdbaar is. Daarnaast speelt hier in de uitvoeringspraktijk het effectenbewaarbedrijf een bijzondere rol. Het effectenbewaarbedrijf kan in een aantal gevallen Nederlandse dividenden bruto doorbetalen aan buitenlandse aandeelhouders die daarvoor in aanmerking komen onder een belastingverdrag of andere vrijstelling. Buitenlandse partijen die recht hebben op teruggaaf van Nederlandse dividendbelasting zijn in de regel bekend bij de Nederlandse belastingdienst op basis van het door die partij aangevraagde RSIN c.q. door de in het voorgestelde artikel 4a Wet op de Dividendbelasting afgegeven kwalificatiebeschikking.

Wij gaan in onze reactie hierna niet specifiek in op twee maatregelen die naar onze mening samenhangen met het onderhavige vraagstuk; maar wij wijzen er op dat deze twee maatregelen wel meegenomen moeten worden om tot een consistent en gebalanceerd stelsel te komen. In de eerste plaats gaat het om artikel 25a lid 3 Wet op de Vennootschapsbelasting waarin vanaf 1 januari 2022 de teruggaaf van dividendbelasting wordt beperkt als gevolg van het arrest Sofina (EHvJ zaak C-575/17).

Duidelijk zal moeten zijn hoe de interactie tussen deze bepaling is en de mogelijk invoering van alternatief C – de netto rendementsgrondslag.

In de tweede plaats gaat het om het nieuw in te voeren artikel 4a Wet op de dividendbelasting waarin een inhoudingsvrijstelling dividendbelasting wordt ingevoerd voor dividenden die worden ontvangen door lichamen die (deels) niet aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen en voor daarmee vergelijkbare buitenlandse lichamen. Ook daar zal de bestrijding van dividendstripping en de invoering van de inhoudingsvrijstelling in samenhang tot een consistent en eenduidig pakket moeten leiden.

Uitgebreide reactie per punt beschreven

Vraag 1

Hoe beoordeelt u de alternatieven in het licht van de in onderdeel 4 geschetste randvoorwaarden?

De inschattingen van de NVB:

Alternatief	Juridisch bestendig	Uitvoerbaarheid	Impact op beurshandel	Internationaal houdbaar
Juridisch en economisch belang	Ja	Lastig	Onbekend	Ja
Houdsterperiode	Ja	Lastig	Onderzoek impact op liquiditeit	Ja
Netto rendement	Ja	Afhankelijk van vormgeving	neutraal	Ja
Documentatieplicht	Ja	Let op proportionaliteit	neutraal	Ja
Codificate recorddatum	Ja	Ja	neutraal	Ja
Verbonden lichamen	Ja	Lastig	neutraal	Ja

Vraag 2

Zijn er nog andere (eventueel in andere landen bestaande) alternatieven geschikt om binnen de geselecteerde randvoorwaarden dividendstripping te voorkomen? Zo ja; hoe beoordeelt u deze alternatieven in het licht van de in onderdeel 4 geschetste randvoorwaarden?

Voor wat betreft dividendstripping met Amerikaanse aandelen die in handen zijn van buitenlandse beleggers, zijn de Verenigde Staten een route ingeslagen die afwijkt van de hier voorgestelde opties. De Verenigde Staten hebben een benadering gekozen waarin dividendvervangende betalingen (dividend equivalent payments) onderworpen worden aan Amerikaanse bronbelasting als ware er sprake van echte dividenden op onderliggende Amerikaanse aandelen. De wetgeving¹ probeert te definiëren wanneer het rendement op een positie in financiële instrumenten moet worden gekwalificeerd als een dividend equivalent payment omdat de belegger een positie heeft die qua risico en rendement nagenoeg equivalent is aan het daadwerkelijk houden van onderliggende Amerikaanse aandelen. Tevens probeert die wetgeving dan de persoon aan te wijzen die de dividendvervangende betaling uitbetaalt en daarom de bronbelasting moet inhouden en afdragen. Dit concept is in de wetgeving opgenomen in 2010 en vervolgens heeft de Amerikaanse belastingdienst zeven jaar nodig gehad om een begin met de daadwerkelijke invoering van de regel te maken. Ook anno 2022 is de regeling nog steeds niet volledig uitgekristalliseerd in uitvoeringsvoorschriften. De regeling is zeer ingewikkeld en het zeer lange invoeringstraject wordt veroorzaakt door de complexiteit van de transacties die zich kunnen voordoen op de Amerikaanse kapitaalmarkt en de noodzaak om de regeling te vatten in zoveel mogelijk objectieve factoren die uitvoerbaar zijn door de marktpartijen. De

¹ Section 871(m) van de Internal Revenue Code en de daarbij behorende serie van Notices en Regulations.

Amerikaanse route lijkt niet heel aantrekkelijk en is vanwege de complexiteit en kosten van uitvoering hooguit geschikt voor zeer grote kapitaalmarkten zoals de Amerikaanse. Ook lijkt de Amerikaanse situatie niet te worden gehinderd door beperkingen die voortvloeien uit belastingverdragen; dividend equivalent payments zijn fiscaal-juridisch tenslotte niet echte dividenden.

Vraag 3

Welk alternatief – of combinatie van alternatieven – heeft uw voorkeur en waarom?

Wij menen dat voor de inbound situaties alternatief C nader onderzoek verdient met inachtneming van de door ons aangegeven parameters. Voor de outbound situaties (het ten onrechte terugvragen van Nederlandse dividendbelasting door buitenlandse van belasting vrijgestelde entiteiten) menen wij dat onderzoek moet worden of er tot een stroomlijning van de huidige uitvoeringspraktijk kan worden gekomen waarbij het voor de belastingdienst mogelijk is om transacties met een hoog misbruikrisico makkelijker te identificeren en te kunnen onderwerpen aan nader onderzoek. De partijen die een verzoek om teruggaaf doen zullen in de regel immers bij de belastingdienst bekend zijn op basis van de aangevraagde RSIN c.q. de kwalificatiebeschikking. De data uit de AFM database Northern Transaction Reporting System en ongebruikelijke transactiepatronen kunnen een rol spelen bij de identificatie van transacties met een hoog misbruikrisico. Voor die transacties kan de belastingdienst dan bij de betrokken belastingplichtige nader bewijs vragen dat er geen sprake is van dividendstripping. Ook kan de door de belastingplichtige af te geven verklaring in formulier IB 92 worden aangepast door daar aan toe te voegen de voorwaarde dat de positie waarvoor teruggaaf wordt gevraagd geen onderdeel is van een securities lending, repo of soortgelijke transactie en waarbij het risico van waardedaling niet voor tenminste X% bij de terugvragende partij berust. Een soortgelijke verklaring hanteert bijvoorbeeld de Zwitserse belastingdienst bij verzoeken om teruggaaf van Zwitserse dividendbelasting.

Alternatief A – Juridische eigendom en economisch belang aandelen verplicht voor vermindering, verrekening of teruggaaf.

Wettelijk vastleggen dat verrekening, vermindering of teruggaaf van dividendbelasting enkel mogelijk is indien de belastingplichtige die de dividendbelasting verrekent, terugvraagt of recht heeft op een vermindering, bewijst dat hij zowel het juridische eigendom als het economisch belang houdt op het moment van de dividenduikering. Dit zou dividendstripping in de kern aanpakken.

Vraag 4

Welke overwegingen zijn van belang bij de keuze om dit alternatief in te voeren voor alle aandelen of enkel voor girale (beurs)aandelen?

Aangezien de moeilijke bewijslast voor de belastingdienst zich voordoet bij beursgenoteerde aandelen lijkt het aangewezen om de maatregel te beperken tot aandelen die verhandeld worden via een beurs. De maatregel lijkt in essentie veel op de huidige wettelijke regeling met dien verstande dat de bewijslast niet bij de belastingdienst ligt maar bij de belastingplichtige.

Vraag 5

Is deze voorwaarde altijd toepasbaar (bijv. bij een bewaarder van een fonds voor gemene rekening)?

De voorwaarde zou toepasbaar moeten zijn bij degene die voor eigen rekening de dividendbelasting verrekent of terugvraagt. Een bewaarder van een fiscaal transparant fonds voor gemene rekening of een stichting administratiekantoor heeft geen zelfstandig recht op verrekening van dividendbelasting omdat de onderliggende aandelen fiscaal worden toegerekend aan de participanten c.q. certificaathouders. Voor de toepassing van deze maatregel zou ook de juridische eigendom van de aandelen moeten worden toegerekend aan de participanten. Bij fondsen die niet fiscaal transparant zijn, is het fonds zelf de partij die recht heeft op teruggaaf of verrekening van dividendbelasting en dan zou de juridische eigendom van de onderliggende stukken – die berust bij de bewaarder – moeten worden toegerekend aan het fonds.

Vraag 6

Bij de introductie van dit alternatief zal geen verrekening, vermindering of teruggaaf van dividendbelasting toekomen aan diegene die het vruchtgebruik heeft op aandelen. Is dit gewenst en hoe moet hiermee worden omgegaan?

De NVB heeft geen zicht op dit vraagstuk.

Vraag 7

Welke varianten op dit alternatief zijn mogelijk om te voorkomen dat ook gevallen worden geraakt waarbij geen sprake is van dividendstripping

Bij een dergelijke variant zouden binnenlandse beleggers die al te grote neerwaartse risico's bij posities in aandelen afdekken (hedging) mogelijk geen recht meer hebben op verrekening van dividendbelasting. Ook in de particuliere markt zou een dergelijke regeling onbedoelde consequenties kunnen hebben. De ervaringen in de Verenigde Staten met de toepassing van section 871m zijn illustratief voor de complexiteit die ontstaat bij het definiëren wanneer er sprake is van een ingedekte positie. Wij menen dat indien deze regel als generieke maatregel wordt ingevoerd, zij een te ruim bereik zal hebben en onnodig veel belastingplichtigen met een complexe regel confronteert. Het concept kan mogelijk wel een rol spelen bij transacties waarbij er een aanleiding is om aan te nemen dat er bij een specifieke belastingplichtige potentieel sprake is van dividendstripping² en de belastingplichtige dan door middel van tegenbewijs aantoont dat er sprake is van voldoende economisch risico. Een partij met een positie met een delta van 0.8 of meer is volgens de Amerikaanse regels een partij die in een equivalente positie verkeerd als degene die de onderliggende stukken bezit. In de Duitse regeling van de minimumhoudsterperiode is voorwaarde voor het recht op verrekening of teruggaaf mede dat het risico op een waardedaling van de aandelen voor tenminste 70% bij de belastingplichtige berust en niet is afgedekt met tegengestelde posities binnen de groep van verbonden personen.

Alternatief B - Introductie van een houdsterperiode

Alternatief B betreft de introductie van een houdsterperiode. Dit betekent dat wettelijk wordt vastgelegd, dat als uiteindelijk gerechtigde van dividenden op aandelen wordt beschouwd degene die, gedurende een bepaalde periode voorafgaand aan de record datum en enige tijd daarna, de gehele juridische eigendom en het economisch belang heeft van de aandelen waarop dividendbelasting is ingehouden. De record datum is de datum waarop aan het einde van de werkdag door de financiële instelling de gesetelde posities worden vastgesteld en op basis van de aandelendepots van cliënten wordt bepaald wie recht heeft op het dividend. De termijn van de houdsterperiode is relevant voor enerzijds de effectiviteit, anderzijds de mogelijke overkill van de maatregel. Hierbij zou kunnen worden gedacht aan een relatieve korte periode van 10 dagen voor en na de record datum, maar ook een langere periode van bijvoorbeeld twee tot vier maanden rond de record datum is een mogelijkheid. Een optie is om de houdsterperiode te combineren met een tegenbewijsregeling. Het uitgangspunt zou dan kunnen zijn dat diegene die gedurende de houdsterperiode niet over het juridisch eigendom en het economisch belang van de aandelen bezit, vermoed wordt niet de uiteindelijk gerechtigde te zijn. Dit vermoeden kan dan worden weerlegd, bijvoorbeeld indien de juridische eigenaar aannemelijk maakt dat (i) door hem (hoofdzakelijk) zakelijke doelen werden nagestreefd bij het afsplitsen van het economisch belang of (ii) hij toch het economisch belang heeft bij het dividend. De bewijslast ligt in deze optie bij de belastingplichtige. Een andere optie zou zijn om een doelmatigheidsdrempel op te nemen in de houdsterperiode. Deze doelmatigheidsdrempel zou kunnen gelden per uitkering of per periode (bijvoorbeeld een kalenderjaar). Op basis hiervan is de houdsterperiode alleen van toepassing indien de teruggaaf, verrekening en/of vermindering een bepaald bedrag overschrijdt.

Vraag 8

Hoe waardeert u de introductie van een houdsterperiode?

Voorzover wij het overzien hanteren de Amerikaanse en Duitse wetgever een minimumhoudsterperiode. In beide gevallen is die periode 45 dagen binnen een periode van 90 dagen rond de betaaldatum. Daarnaast geldt de voorwaarde dat naast de minimum houdsterperiode de aandeelhouder tevens het economisch risico niet volledig mag hebben afgedekt c.q. economisch

² Bijvoorbeeld op basis van AFM-data uit het Northern Transaction Reporting System.

gezien de ontvangen dividenden moet doorbetalen. De Duitse regeling hanteert een fifo-methode. De toepassing van een houdsterperiode leidt ertoe dat beleggingsbeslissingen om aandelen te kopen of te verkopen mede kunnen worden beïnvloedt door de houdsterperiode. Onderzocht zou kunnen worden in hoeverre de introductie van de 45-dagen houdsterperiode een marktversturende werking heeft gehad op de DAX. Wat daarnaast opvalt is dat in de Duitse regeling de 45-dagen regel niet van toepassing is in het geval de buitenlandse aandeelhouder die een teruggaaf van dividendbelasting vraagt, reeds gedurende een jaar voorafgaand aan de betaaldatum economisch eigenaar van de aandelen is. Die aandeelhouders (waarbij wij denken aan bijvoorbeeld pensioenfondsen en beleggingsfondsen die een index volgen) worden dan niet geconfronteerd met een bewijslast onder de 45-dagen regel.

Wij menen dat de formele bewijslast dat in een concreet geval voldaan is aan de voorwaarden voor de minimum houdsterperiode bij de betreffende belastingplichtige moet berusten en niet bij de partijen die in de keten de effecten bewaren.

Daar waar alternatief A als generieke maatregel een te ruim bereik zal hebben en onnodig veel belastingplichtigen met een complexe regel confronteert, zou de voorwaarde van bezit van het gehele juridische en economische belang in deze variant B beperkt kunnen blijven tot partijen die een beroep willen doen op de houdsterperiode. Dat lijkt het geval in de Duitse regeling waar de minimum houdsterperiode niet van toepassing is voor de buitenlandse partijen die de stukken ononderbroken tenminste een jaar voorafgaand aan de betaaldatum van het dividend bezitten.

Vraag 9

Welke termijnen, voor en na record datum, zouden geschikt zijn voor het bepalen van de houdsterperiode?

Wij zien dat in de Amerikaanse en Duitse wetgeving een houdsterperiode hanteren van tenminste 45 dagen binnen een 90 dagen periode die start op 45 dagen voor de betaaldatum. Onderzocht zou kunnen worden in hoeverre de introductie van de 45-dagen houdsterperiode een marktversturende werking heeft gehad op de DAX. Wij menen dat zoveel mogelijk aangesloten zou moeten worden bij hetgeen internationaal c.q. in de EU gebruikelijk is.

Vraag 10

Hoe waardeert u het opnemen van een doelmatigheidsdrempel en welk drempelbedrag zou volgens u geschikt zijn?

Duitsland hanteert een doelmatigheidsdrempel van niet meer dan € 20.000 verrekenbare dividendbelasting in de jaarlijkse aangifte. Daarmee lijkt de regeling werkbaar voor particuliere beleggers omdat die dan in de regel buiten het bereik van de misbruikregeling zullen vallen.

Alternatief C - Introductie van een netto rendement/grondslag-benadering voor verrekening of teruggaaf van dividendbelasting.

Dividendbelasting kan – onder voorwaarden – als voorheffing worden verrekend met de vennootschapsbelasting. Om het risico op dividendstripping te verkleinen, kan worden overwogen om de verreken- of teruggaafmogelijkheid van de betaalde dividendbelasting te beperken. Dit alternatief houdt in dat dividendbelasting slechts kan worden verrekend voor zover vennootschapsbelasting is verschuldigd over het dividend na vermindering van de daarmee verband houdende kosten. Onder deze kosten moeten dan mede worden begrepen dividendvervangende betalingen. Dit kan bijvoorbeeld een betaling zijn voor het inlenen van de aandelen, zoals bij security lending. De dividendvervangende betalingen worden op groepsniveau bepaald om te voorkomen dat hier in groepsverband mee kan worden gestructureerd. Dit alternatief kan eventueel worden gecombineerd met een doelmatigheidsdrempel. Hierbij kan gedacht worden aan een drempel waarbij slechts sprake is van een beperking van de verrekening als de kosten een bepaald percentage van het bruto dividend overstijgen. Dit alternatief zal niet worden toegepast op pensioenfondsen, die doorgaans subjectief zijn vrijgesteld van de vennootschapsbelasting.

Wij begrijpen het zo dat dit alternatief C alleen aangrijpt bij de binnenlandse partijen die om verrekening of teruggaaf verzoeken en niet bij buitenlandse partijen die verzoeken om teruggaaf van

dividendbelasting onder een belastingverdrag. Wij menen dat bij deze maatregel de kans op onbedoelde beïnvloeding van transacties op de beurs klein is en de maatregel lijkt daarnaast het voordeel te hebben dat partijen die een schakel vormen in de marktinfrastructuur niet geraakt worden omdat de maatregel aanknoopt bij de fiscale positie van de belastingplichtige. Onder de huidige systematiek van verrekening van Nederlandse dividendbelasting vindt er geen enkele kostentoekening plaats; noch directe noch indirecte kosten worden toegerekend. Dat hangt samen met het wezen van dividendbelasting in deze context – een voorheffing op de vennootschapsbelasting. Om deze systematiek zoveel mogelijk overeind te houden en bonafide gevallen buiten het bereik van de maatregel te houden zou de maatregel alleen moeten aangrijpen bij transacties waarbij vanwege de betaling van dividendvervangende betalingen – in wat voor vorm dan ook – het minimumrendement niet wordt gehaald. Ook moet nader onderzocht hoe de samenhang is met het vanaf 1 januari 2022 geldende artikel 25a lid 3 wet op de vennootschapsbelasting.

Vraag 11

Met welke aan het dividend toerekenbare kosten zou rekening moeten worden gehouden? Wat zou onder dividendvervangende betalingen moeten vallen?

In het kader van het voorgestelde alternatief C zijn wij van mening dat alleen dividendvervangende betalingen moeten worden toegerekend. Daarbij merken we op dat naast de dividendvervangende betalingen in enge zin – zoals die voorkomen in securities lending transacties- ook andere vormen van dergelijke betalingen zoals een bovenmatige “borrow fee” of een te lage “rebate fee” (zie onderzoek door de IRS³) in aanmerking kunnen worden genomen. De maatregel lijkt goed te werken bij een SPE die alleen is ingeschakeld om posities in Nederlandse aandelen te houden. Bij bancaire bedrijven die tevens Nederlandse dividenden ontvangen is een goede afbakening nodig tussen de dividendvervangende betalingen die samenhangen met de positie in aandelen en de overige bedrijfskosten.

Vraag 12

Indien gekozen wordt voor het opnemen van een doelmatigheidsdrempel, welk percentage van het bruto dividend zou hiervoor gepast zijn

Als de partijen die zich bezighouden met dividendstripping streven naar het ontgaan van 15% dividendbelasting dan zou de doelmatigheidsdrempel moeten liggen op dividendvervangende betalingen - in welke vorm dan ook - die 85% van het bruto dividend overschrijden. Bij bancaire bedrijven die tevens Nederlandse dividenden ontvangen is een goede afbakening nodig tussen de dividendvervangende betalingen die samenhangen met de positie in aandelen en de overige bedrijfskosten.

Om beleggers niet onnodig te confronteren met deze regel zou een verdere doelmatigheidsdrempel van bijvoorbeeld € 20.000 te verrekenen dividendbelasting per jaar kunnen worden gehanteerd.

Alternatief D - Documentatieverplichtingen

Naast alternatieven A tot en met C, die betrekking hebben op de dividendbelasting zelf, kunnen ook (aanvullende) alternatieven worden overwogen die zien op documentatieverplichtingen. Op deze wijze zou de inspecteur gemakkelijker moeten kunnen beoordelen of sprake is van dividendstripping. Om ervoor te zorgen dat slechts één partij recht heeft op een verrekening, teruggaaf of vermindering van de Nederlandse dividendbelasting, kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een systeem waarbij: I. verifieerbaar per dividenduitkering één dividendnota wordt uitgereikt; II. dividendnota's verplicht moeten worden geregistreerd bij de Belastingdienst; en III. aandeelhouders verplicht zijn om voor verrekening, teruggaaf of vermindering een dividendnota te tonen. Bij dit alternatief zou een uitzondering kunnen gelden op de plicht een dividendnota te tonen voor klanten van banken die wettelijk verplicht zijn om het dividend en de daarop ingehouden dividendbelasting te melden aan de fiscus. In dat geval is voldoende dat de bank over de dividendnota beschikt. Een ander alternatief in het kader van de documentatieverplichtingen is om de eisen aan de dividendnota aan te scherpen (zoals het opnemen van de ex- en record datum). Ook zou kunnen worden gedacht aan de introductie van renseigneringsregels voor effectenhuizen.

³ Zie Ton Daniels & Toine Gorissen: *Investing in U.S. Securities*, blz 193, IBFD Amsterdam (2020).

Vraag 13

Op welke wijze – naast bovengenoemde alternatieven – kan de vastlegging van de transacties, het dividend en de dividendbelasting worden verbeterd?

De NVB is niet bekend met concrete hiaten of risico's in de wijze waarop in de huidige Nederlandse marktinfrastructuur wordt omgegaan met dividendnota's.

Naar de mening van de NVB zou wel gekeken kunnen worden naar de wijze waarop buitenlandse partijen hun recht op teruggaaf van dividendbelasting (c.q. vrijstelling aan de bron onder het nog in te voeren nieuwe artikel 4a dividendbelasting) geldend kunnen maken zonder dat de effectenbewaarbedrijven met additionele aansprakelijkheidsrisico's worden geconfronteerd. Zo kan de door de belastingplichtige af te geven verklaring in formulier IB 92 worden aangepast door daar aan toe te voegen de voorwaarde dat de positie waarvoor teruggaaf wordt gevraagd geen onderdeel is van een securities lending, repo of soortgelijke transactie en waarbij het risico van waardedaling niet voor tenminste X% bij de terugvragende partij berust. Een soortgelijke verklaring hanteert bijvoorbeeld de Zwitserse belastingdienst bij verzoeken om teruggaaf van Zwitserse dividendbelasting

Vraag 14

Zijn deze documentatieverplichtingen werkbaar? Zijn de administratieve lasten beheersbaar? Heeft de Belastingdienst daadwerkelijk de mogelijkheid om in de praktijk, binnen een redelijke termijn, toegang te krijgen tot de relevante informatie en daarbij niet te stuiten op allerlei (binnenlandse en buitenlandse) hordes?

Zoals hiervoor aangegeven is de NVB niet bekend met concrete hiaten of risico's in de wijze waarop in de huidige Nederlandse marktinfrastructuur wordt omgegaan met dividendnota's. Terwijl de NVB verwacht dat verdere aanscherping van de documentatieverplichting een verzwaring van de administratieve lasten in de keten zal betekenen. Banken zullen hiervoor hun systemen moeten aanpassen en zullen deze administraties moeten blijven beheren. Overigens kan de Belastingdienst in een concreet individueel geval de betreffende informatie opvragen bij de belastingplichtige zonder dat daar een algehele registratie van alle dividendnota's voor nodig is.

Alternatief E - Codificatie record datum

Uit het Verzamelbesluit dividendbelasting volgt dat op record datum wordt bepaald wie gerechtigd is tot het dividend. Het Verzamelbesluit kan met name voor binnenlandse situaties duidelijkheid geven wie op record datum gerechtigd is tot het dividend en daarmee een recht heeft op verrekening, vermindering of teruggaaf van de dividendbelasting. In buitenlandse situaties lijkt deze duidelijkheid er niet altijd te zijn. Een alternatief zou daarom zijn om de record datum uit het Verzamelbesluit op te nemen in de Wet DB 1965. Dit zou daarmee de gewenste duidelijkheid scheppen. Het gaat bij deze maatregel om het vastleggen van de eigenaar van de aandelen op een enkel moment. Het schuiven met belangen buiten dat moment wordt hierdoor niet ondervangen. Om voldoende effect te sorteren zal deze maatregel alleen in combinatie met een ander alternatief moeten worden ingevoerd, zoals de alternatieven onder A, B en D.

De NVB is niet bekend met gevallen waarin onduidelijk zou zijn wie op de record datum gerechtigd is tot het dividend. De record datum lijkt - zeker binnen de EU – de door de marktinfrastructuur gehanteerde peildatum te zijn voor de toewijzing van het recht op dividend. Codificaties in fiscale wetten of fiscale uitvoeringsregelingen kunnen naar onze mening niet leiden tot een wijziging in de verhoudingen zoals die tot stand komen in het internationale effectenrecht c.q. de afspraken die marktpartijen toepassen rond de vraag wie eigenaar is van een aandeel en als aandeelhouder recht heeft op het dividend.

Alternatief F - Verbonden lichamen

Een laatste geïdentificeerd alternatief is de introductie van een wettelijke bepaling waarin is opgenomen dat enkel sprake is van het economisch belang bij de aandelen als een persoon zelfstandig, of tezamen met een verbonden lichaam in de zin van bijvoorbeeld het vierde lid van artikel 10a Wet Vpb 1969 of een verbonden natuurlijke persoon in de zin van het vijfde lid van artikel 10a Wet Vpb 1969 het gehele economische belang bezit. Dit kan voorkomen dat rechtsbetrekkingen over de

landsgrenzen heen worden verhuld. Dit alternatief zou kunnen worden overwogen in combinatie met een van de andere alternatieven. Enkel de invoering van dit alternatief zal onvoldoende effectief zijn om dividendstripping aan te pakken. Dit alternatief voorkomt immers enkel de opsplitsing van belangen binnen concernverband. In de praktijk worden ook vaak externe partijen betrokken bij dergelijke transacties.

In de Duitse regeling van de minimum houdsterperiode moet het risico van een waardedaling van de aandelen voor tenminste 70% bij de belastingplichtige berusten die de dividendbelasting wil verrekenen. Dat risico wordt geacht niet bij de belastingplichtige te berusten indien de belastingplichtige zelf, of een met hem verbonden persoon, dat risico in te hoge mate heeft afgedekt met afdekkingsinstrumenten.

Contactinformatie

Dr. Ton Daniels
Senior beleidsadviseur Fiscaliteit
M 06 83 20 89 58
E daniels@nvb.nl
I www.nvb.nl